

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 3

CHOJNICE, dnia 9-go września 1926 r.

Nr. 36

Rolnik w jesieni.

Zaledwie rolnik skończył z żniwami i już musi troszczyć się o rok przyszły by żniwa również i tu wypadły nieźle. Plan zasiewów w swej gospodarce głowie należy już pownie dawno. Przy żniwach ustawiać kopki w szeregu jak sznur żeby jaknajdokładniej pole płyciutko spakładać, a może i obsiać mieszaniną grochu, wyki, peluszeki itp.

Obsiat — czy nie obsiat, ale musiał podorywkę zwalocować, żeby przyspiaszę wszystkie chwastów i wysypanego z kłosów ziarna żeby te wachody później szemi robotami zniszczyć. Na tę przedwstępną robotę siewną zwrócić baczną uwagę. Jeżeli tego nie zrobi — to rok rocznie w polu swoim będzie miał moc kłosów przedwczesnie wyszrotelonych, pobiałstych a pustych: to ponadgryzło robactwo, które poskładało swe jajka na wczesnym poroście, a z niego przeniosło się dalej, bo gospodarz je w jesieni zostawił!

To jest wygląd ważny. Prócz pomnożenia siły rodnej ziemi podorywka i roboty przedwczesne oczyszczają pole od chwastów-słodzieli, które rosnąc, odbierają pokarm zbożu, odzyskująby korzeniami i ton karm, jaki Rolnik daje w drogim oborniku i nawozach pomocniczych, aby ziemia miała ozem karmić siarno na chleb, a nie całe to złodziejstwo chwastowa, ple niące się na polu — i pozbywa się szkodliwych chwastów.

Od tej przedwstępnej uprawy rozpoczynają się starania przedwiosne. Nie można ich lekceważyć. I byle pamiętać — w mniejszym zwłaszcza gospodarstwie czas i siły znajdzie się na to zawsze. — Znalazło się musi parę godzin czasu konia czy innego pociągu — a walowania, a później bronowanie może i była chłopak wykonać.

Jak przyorywać nawozy zielone.

Nawozy zielone są jedną z poważnych podstaw użytkowania, a także ulepszenia gleby, zastępując w dużej mierze tak drogie obecnie nawozy sztuczne. Dlatego ważne jest należyte stosowanie ale i przyoranie ich w odpowiednim czasie w sposób racjonalny aby rolnik mógł odnieść jaknajwiększe korzyści.

Czas przyorania powinien być jak najpóźniejszy, ale tak dostosowany, aby nie opóźnić czynności związanych z uprawą rośliny następującej po zielonym nawozie. Z tego powodu, szczególnie jeżeli chodzi o przyoranie pod żyto, należy się spieszyć aby ziemia zdążyła się odłożyć do czego dopomagamy sobie narzędziami przyłatającymi jak walce zwykłe a lepiej Campbella.

Masa organiczna głęboko przyorzana nie ma dostatecznej ilości powietrza a przez to trudne i dla się rozkłada, traci wtedy swą wartość nawozową dla roślin. Dlatego też przyorwanie nie może być głębokie i im cięższa i mniej przewiewna jest gleba, tem płycej należy przyorywać nawozy zielone.

Jeżeli nawozy zielone przeznaczone są pod ziemniaki lub pod jare, wtedy przyorać je należy późno jesienią, albo o ile brak czasu, w zimie w czasie późnej mrozu. Pod działaniem mrozu materia organiczna ulegnie skruszeniu, łatwiej da się przyorać i szybciej będzie się rozkładać pod wpływem skruszenia wskutek mrozu. Czas przyorania w każdym bądź razie powinien być jak najpóźniejszy, aby można było uzyskać jak największy przyrost zielonej masy. W czasie ciepłym przyoranie może być głębsze niż w czasie chłodu, a co do wilgotności, to im gleba suchsza tem przyoranie powinno być głębsze.

Jednakże czy przy większej lub mniejszej głębokości przyorania należy zwaćać by cała masa organiczna została dokładnie przykryta ziemią, gdyż wtedy tylko nastąpi korzystny rozkład. Osiągnąć to można przez uprzednie zwalocowanie pola.

Wskazówki dla rolnika.

Ugory i konieryska

powinny być już w sierpcu płytko zorane — dobrze od razu wycyszczona, zwłaszcza z perzu. Potem trzymać czysto aż do wykonania orki siewnej na 3 — 4 tygodnie przed siewem, by rola dobrze się zleżała. Nawozy pomocnicze, tomaszówka, czy superfeostat rozsypać 2 tygodnie przed samym siewem na surową skibę i przybronować. — Jeżeli dajemy kaimit, sól potasową czy wapno — czynimy to jeszcze przed orką siewną tj. 3—4 tygodnie przed siewem.

Obornika pod żyto na ugoryze czy koniczu niekt chęba nie zechce dawać, bo żyto polegnie. Obornik lepiej zachować dla okopowych.

Po łubinie.

Doświadczeni gospodarze twierdzą, że choć łubina daje najwięcej zielonej paszy, wtedy kiedy jest w pełnym kwiecie, ale korzystniej jest przyorywać po zebraniu ziarna, choćby tuż przed siewem. Bo łubina, wcześniej przyorzana, za prędko się rozkłada i na wiosnę za słabo działa, kiedy chodzi o to, żeby wyrost pobudzić.

Po łubinie jak i po bobiku, grochu czy seradeli lub koniosu, nawozy azotowe dawać już oczywiście nie trzeba.

Po seradeli

wystarozą jedną orką. Jeżeli pole się zachwasało to siać wczesniej, a żyto silniej się rozkrzewi i chwasty zduża. Jeżeli seradeli przyorujemy późno — to przy uprawie żyta mocno zwalocować, żeby ziemia ile tylko możności ugnieść. Żeby ziemia potem dopiero się nie zleżała i korzonków nie obywała.

Po burakach i ziemniakach.

Po burakach siać bywa zwykle za późno. Po średnio późnych ziemniakach siać bardzo dobrze, zwłaszcza, gdzie jaryny mniej dobrze rodują. — Nawozy chemiczne w braku czasu rozsiewa się w zwykłej średniej dawce zimą.

Wiadomości gospodarcze.

Rozszerzenie działalności Państwowego Banku Rolnego. P. B. R. otrzymał prawo wydawania pożyczek długoterminowych w latach zastawnych nie tylko na kupno gruntu, regulację meljoracji i inwestycje rolne, a także na spłatę uciążliwych dla gospodarstw rolnych zobowiązań pieniężnych oraz na przeprowadzenie parcelacji nieruchomości ziemskich. Dotychczas są urocznione kredyty w listach zastawnych na kupno ziemi, do wydawania innych kredytów (oprócz meljoracyjnego, którego uruchomienia nie jest potrzebne wobec gotówkowych kredytów państwowych na ten cel) P. B. R. przystąpi w najbliższym czasie. Warunkiem koniecznym do korzystania z tych kredytów będzie posiadanie hipotecznego tytułu własności ziemi oraz danie Bankowi zabezpieczenia na pierwszym miejscu hipoteki.

Baczność myśliwi. Wielu Zdarzają się wypadki że wieloma wielkie trudności przy otrzymywaniu na broń i prawo polowania. Pamiętajcie tedy o tem, że najłatwiej uzyskać takie pozwolenie, jeżeli się należy do organizacji myśliwskiej.

To też zapieście się na członków wiejskich kółek myśliwskich, których jest obecnie w Polsce już paręset. Jeżeli w waszej wsi, gminie lub okolicy takiego kółka nie ma — to przystąpcie niezwłocznie do założenia takiego.

Wiejskie kółko myśliwskie powinno być w każdej gminie lub w każdej większej wsi.

Wszelkich porad i informacji w sprawie zakładania wiejskich kółek myśliwskich udziela Sekretarjat Centralnego Związku Wiejskich Kółek Myśliwskich za nadaniem 50 gr. w znaczkach pocztowych na kosztia odpowiedzi. Wszelkie listy trzeba adresować krótko: „Nowinki Myśliwskie”, redakcja w Warszawie, skrzynka pocztowa 511, dla Sekretarjatu Związku.

Osuszanie błot poleskich. Konferencja międzyministerjalna z udziałem przedstawicieli wszystkich ministerstw w sprawie projektu utworzenia w Polsce stałego komitetu meljoracyjnego odbyła się w min. Ref. rolnych.

Został on przyjęty i w najbliższych dniach zostanie przesłany do zatwierdzenia Radzie ministrów.

Pierwszym krokiem komitetu meljoracyjnego będzie przystąpienie do regularnej akcji osuszenia Polesia. Błota polskie stanowią olbrzymi teren, wynoszący 2 miliony hektarów.

Pierwsze próby osuszania Polesia rozpoczą się już niebawem w nadleśnictwie wjadotupickim, wynoszącym przestrzeń 6 tysięcy hektarów.

Reforma rolna. Dowiadujemy się, że od kilku dni obiegają pogłoski, iż ustawa o reformie rolnej będzie w dwóch kierunkach zmieniona. — Zmiany te mają nastąpić:

- 1) w celu praktycznego jej urzeczywistnienia;
- 2) w celu poczynienia pewnych ustępstw własności ziemskiej wzamian za pomoc przy jej uchwaleniu.

Projektowane jest przez ziemian utworzenie instytucji, która by zobowiązała się przeprowadzić część zadań rządu związanych z wykonaniem ustawy i przy pomocy rządu mogłaby uzyskać kredyty zagraniczne na parcelację.

Nieurodzaj we Włoszech. Długotrwałe deszcze obdłły się bardzo ujemnie na urodzaje we Włoszech. Według urzędowych danych produkcja zbóż we Włoszech wyniesie w przybliżeniu około 50 milionów kwintalów, podczas gdy normalne zapotrzebowanie rynku wewnątrznie wynosi około 80 milionów kwintalów.

ROZMAIŁCSCL

Zmiana targów remontowych. W rozkądzie targów remontowych zarządziło Ministerstwo Spraw Wojskowych zmianę o tyle, że targi w Tokwie dnia 6 października br. i w Starogardzie, dnia 7 października br. nie odbędą się. Natomiast są wyznaczone 2 inne targi i to:

- a) w Tercapelu w środę dnia 29 września br. o godz. 10
- a) w Lidawie w środę dnia 6 października br. o godz. 10.

Pszelica polska nęci. Rumuńscy eksporterzy zbożowi usiłują zakupywać zboże polskie, w szczególności pszenicę dla eksportu tranzytem przez Rumunję (przez porty Braiła do Gaeoju), Włoch i innych krajów śródziemnomorskich.

Obecnie ceny pszenicy w Polsce pozwalają jej konkurować z pszenicą innych krajów ponimo kosztów transportu. Od pszenicy rumuńskiej eksporterzy muszą opłacać oia wywózca, które obniżko obecnie z 8 do 13 lat steteri, to jest 13 000 lei wagonu 10-tonowego.

Pomoroka Isba Rolnicza, przypomina niniejszem komunikat w sprawie udzielenia kredytów na ziarna siwne.

Pożądaniem byłoby wykorzystanie w jak największym stopniu powyższych kredytów, udzielonych na tak ważny cel, jakim jest zaopatrzenie rolników w doborowy materiał siewny.

Targowica miejska w Poznaniu.

Urzędowe sprawozdanie targowe komisji notowania za 100 kg. żywej wagi.

I. Bydło:

Woly:

- a) pełnonięsiste, wytuczone woly, najwyższej wartości rzeźnej niezaprzęgane — —
- b) pełnonięsiste, wytuczone woly od lat 4 do 7 — —
- c) młode nieięsiste, nie wytuczone i starsze wytuczone — —
- d) miernie odżywione młode, dobrze odżywione starsze — —

Stadniki:

- a) pełnonięsiste młodsze 126—130 120—
- b) miernie żywione młodsze, i dobrze odżywione starsze 100—108 106—

Jalówki i krowy:

- a) pełnonięsiste, wytuczone, jalówki najwyższej wartości rzeźnej 160— —
- b) pełnonięsiste, wytuczone krowy, najwyższej wartości rzeźnej, do lat 7, 136—140 136—
- c) starsze wytuczone krowy, i mniej dobre młodsze krowy i jalówki 120—122 116—
- d) miernie odżywione krowy i jalówki —100— 96—
- e) licho odżywione krowy i jalówki 70—80 70—

II. Cielęta:

- a) najprzedniejsze cielęta tuczne 176— 180—184
- b) średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki 164— 170—
- c) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki 150— 155—160
- e) liche ssaki 140— 140—144

III. Owce:

- a) jagnięta tuczne i młodsze owce 130—134 130—
- b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta, i dobrze odżywione młode owce 110—112 110—
- c) miernie odżywione skopy i owce 98—100

IV. Świnie:

- a) tuczne ponad 150 kg. żywej wagi 246— 254—
- b) pełnonięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi 236—238 246—250
- c) pełnonięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 228—230 234—236
- d) pełnonięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 220—206 226—
- e) męjsiste świnie ponad 80 kg. 200—206 210—214

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukarni i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego” w Chojnicach.